

SLOVA VĚČNÉHO ŽIVOTA

Jan 6,60-71

Napětí mezi Ježíšem a učedníky

Skupinu Ježíšových učedníků nacházíme ve zvláštním rozpoložení. Jejich Mistr právě pronesl jedno ze svých kázání. Dnes na téma „Chléb života“. Svým posluchačům pověděl: „*Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mně, nikdy nebude žítznit*“ (v. 34). Potom tyto myšlenky rozvíjí dál a říká, že aby někdo mohl mít život věčný, musí jíst jeho tělo a pít jeho krev (v. 53). Tato zvláštní slova měla ukázat, že Ježíš sám je oním chlebem a vínem života a že jenom ve spojení s ním přichází život nové, Boží kvality. Je tu už i náznak toho, že Ježíš jednou vydá své tělo, obětuje svůj život „za život světa“ (v. 51). Jako Boží Beránek ponese v cestě kříže hřích světa, aby mohl přinést usmíření, odpuštění a nový život v Boží blízkosti. Jíst a pít jeho tělo a krev, znamená v prvé řadě přijímat Krista a jeho oběť za nás, věřit Kristu. Odvozeně zde můžeme myslet na Večeři Páně, při které jíme chléb a pijeme víno „na Kristovu památku“.

Přesto tato slova byla pro mnohé Ježíšovy posluchače nestravitelná. Možná smýšleli příliš doslovně, příliš tělesně, když Ježíš hovoří o svém těle a své krvi - že je mají jíst a pít. Vzápětí to doslovně, pak by to znamenalo kanibalismus a vampyrismus. Ale i kdyby to nechápali takto doslovně, i tak to byla velmi silná slova. Pán Ježíš se zde otevřeně prohlašuje za jedinou naději pro lidi. Říká, že on sám přináší život světu (v. 33) a že má moc vzkřísit z mrtvých (v. 44). Ať už tedy Ježíšova slova chápali více doslovně nebo více obrazně, přesto to pro mnohé z nich byla „silná káva“. Vyvolalo to napětí. A to nejen mezi vnějšími pozorovateli, ale i mezi Ježíšovými učedníky.

Zjišťujeme zde, že kolem Ježíše se sdružoval širší okruh učedníků. Jádro tvořilo těch dvanáct nejbližších. Ale je tu ještě širší, možná volnější okruh jeho následovníků. A zdá se, že právě o těchto je řečeno: „*Když to jeho učedníci slyšeli, mnozí z nich řekli: 'To je hrozná řeč! Kdo to může poslouchat?'*“ (v. 60). Nevím, který z kazatelů by toto chtěl od svých posluchačů slyšet, kdyby za ním po shromáždění přišla třeba třetina sboru a řekla mu: „To byla hrozná řeč“ a opustila by kvůli tomu sbor. Hroznou řeč může pronést kazatel i kvůli své nepřipravenosti, neobratnosti, prostě svou vlastní vinou. Ale toto nebyl Ježíšův případ. Ježíšova řeč byla pro mnohé hrozná, protože byla pravdivá. A tito posluchači nebyli připraveni pravdu unést a přijmout. V některých lidech pravda vyvolá silný odpor. A bývá to často právě tvář v tvář evangeliu, tvář v tvář Božímu slovu, které je ostřejší než „*dvousečný meč, které proniká na rozhraní duše a ducha, kostí i morku, které rozsuzuje touhy i myšlenky srdce*“ (Žd 4,12). Když Boží slovo takto tne do živého, může to u člověka vyvolat silný odpor a začne se bránit „zuby nehty“.

A tak nějak tomu bylo i u těch Ježíšových učedníků, kteří jeho slovo měli za „hroznou řeč“, kterou odmítli poslouchat a vnitřně i navenek se s ním rozešli: „*Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili*“ (v. 66). Ježíšovo slovo i v nás svou pravdou a přímočarostí někdy může vyvolat odpor. Nejsme vždy ochotni ho slyšet a přijmout. Nám, křesťanům, se někdy stává, že si z Ježíšových slov vybíráme ta, která nám „sedí“, která se nám líbí, která se nám hodí. A jiná, méně příjemná vytěšňujeme a otupujeme, aby nás tolik nepálila a nesvědila pod kůží. Ale pokud to děláme, pak vždy jen na újmu svého duchovního života a svého spojení s Kristem. Pokud se v něčem vzpíráme Ježíšovu slovu, pak se mu vždy nějak vzdalujeme. Německý teolog D. Bonhoeffer jednou psal o pastorační situaci, kdy někdo vyznává, že nemůže dojít plné jistoty víry. Pořád ho něco stahuje zpět a neví si rady. A Bonhoeffer k tomu dodává, že příčinou takového stavu bývá jednoduše to, že člověk v něčem, třeba jen v jedné věci odmítá Krista poslechnout. Pak vysloví větu: Jenom poslušný věří. Poslechni Krista a duchovní hradby se prolomí a přijde víra, přijde pokoj. Dokud se Kristu v něčem bráníš, nemůžeš mít pokoj ve víře.

Ježíš dává Ducha a život

Mnoho Ježíšových učedníků jej opustilo pro jeho slovo. Bylo pro ně příliš „hrozné“, bylo totiž příliš pravdivé. A na to nebyli připraveni. Ale je tu i jiná možnost. Ta, o které hovoří Ježíš: „*Co dává život, je Duch, tělo samo nic neznamená. Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život*“ (v. 63). Ježíšovo slovo je z jedné strany ostré a pronikavé, bodající naši pýchu a svévoli. Ale to není jeho konečným cílem. Ježíšovo slovo nás nechce ničit a trápit. Naopak. Chce darovat život. My se někdy pod ostřím jeho slova kroutíme a svíjíme. Bráníme se mu, protože máme své představy o životě. Bojíme se, že mnoho ztratíme, když jeho slovo přijmeme. Nakonec ale zjistíme, že ztratíme vždy jen to, co nám bránilo ve skutečné plnosti života. Ježíš nám mnohé bere, mnohé představy a postoje k životu, ale jenom proto, aby nám mohl

dát něco mnohem většího - Ducha a život.

Je to jenom Duch Boží, který dává život. Možná se zde ozývá starý příběh o stvoření člověka. Bůh stvořil člověka, prach ze země. Ale teprve až mu vdechl v chřípí dech života, stal se živým tvorem (Gn 2,7). Bez toho by člověk zůstal neživou hmotou. U Jana je tím dechem už přímo Boží Duch. „*Co dává život je Duch, tělo samo nic neznamena.*“ Bez Ducha Božího jsme živi jen tělesně a jen do dne své smrti. Ježíš přináší ale něco víc: Ducha a život. Duch Boží a život - to je neoddělitelná spojnice. Všude tam, kam přijde Boží Duch, tam se rodí nový život, život který nepomíjí, protože je to Boží život. Pokud se člověk orientuje v životě pouze tím, co je tělesné, zjistí, jak prázdné to je. Tím se neříká, že by věci tělesné byly špatné. Jsou součástí Božího stvoření. Ale jsou prázdné, pokud do nich nevstoupí Duch a život. A o tom se svými učedníky Ježíš mluví.

Zajímavé je spojení Daru Ducha se slovy, která Ježíš říká: „*Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život.*“ Ježíš přišel proto, aby vnesl do prázdnoty lidského života Ducha a život. Ale jak to může člověk najít a přijmout? Jakou cestou se dostane dar Ducha a života do života našeho? Důležité v tom právě je Ježíšovo slovo. Slova, která mluvím - v nich je Duch a život. To je zajímavé spojení. Známe úsloví - slova plynou, voda teče. Kdo dnes bere např. vážně slova politiků nebo politických stran? Zvláště v dnešní záplavě slov a informací všeho druhu se stáváme vůči slovům poněkud otupělými. Slova, která mluvil Ježíš byla také jedněmi z mnoha. Mnoho učitelů a rabínů sdružovalo své žáky, aby je vyučovalo. Ale přece to bylo jiné. Ježíšovo slovo mělo zvláštní moc. Přitahovalo pozornost lidí. U jedněch probouzelo novou víru a naději, u jiných vyvolávalo vášnivý odpor. Těžko bylo hledat člověka, který by vůči Ježíšovým slovům zůstal zcela lhostejným. Lidé sami potvrdovali, že učí jako „ten, kdo má moc“, ne jako jejich zákoníci (Mt 7,29).

A dnes čteme něco podobného: „*Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život.*“ Božího Ducha a Boží život neznáme bez Krista, bez jeho slova. Proto je tak důležité číst Bibli, číst evangelium, protože to nejsou jen informace. Je v tom živé Kristovo poselství každému člověku. A když člověk toto poselství, Ježíšovo slovo, přijme, stane se mnohem víc, než jen to, že člověk bude poučen. Kristovo evangelium nepřináší jen poučení, ale přináší Ducha a život. Přijmout Krista, uvěřit jeho slovu, poslechnout jeho slovo, to zásadně proměňuje náš život. Ujme se nás síla mnohem větší a silnější než je náš hřích, naše smrtelnost, naše prázdnota. Vstoupí skutečná a nefalšovaná plnost života, kterou nemůže člověk objevit sám v sobě, ani v ostatních lidech či věcech tohoto světa. Jenom Ježíšovo slovo nám přináší Ducha a život.

Ke komu půjdeme?

Ježíš sleduje, jak od něj mnozí z širšího kruhu učedníků po těchto slovech opouští. Odmítají. Nakonec se Ježíš obrátí ke svým dvanácti: „*I vy chcete odejít?*“ (v. 67). Možná nám to zní tak, že Ježíš se ptá úzkostně, ve smyslu: „Cože, i vy chcete odejít? A kdo mi tu teď zbyde?“ Ale Ježíš tuto otázku položil jako výzvu: A co vy, moji milí nejbližší? Jak je to s vámi? Vidíte, jak mnozí odcházejí. Jaká je vaše volba. Jak se rozhodnete vy? Je to jistě napjatá chvíle. I těch dvanáct musí cítit, že se rozhoduje něco velmi důležitého. Ježíš vlastně vybízí k zásadnímu rozhodnutí. Přijmete, nebo odmítnete? Musíte se rozhodnout.

Mluvícím se stává Petr, který vyzná: „*Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží*“ (v. 68-69). V napjaté atmosféře, kdy se širší kruh učedníků drolí a rozpadá, se zrodilo také hluboké vyznání. Co mnohým zůstává skryto, vidí Petr jasně. Dotkl se tajemství Boží přítomnosti v Kristu: Ty jsi ten Svatý Boží, ty máš slova věčného života. Jen ve tvé blízkosti jsme blízko Bohu, jen ve tvých slovech je Duch a život. Ke komu bychom šli? Kdo nám může dát víc?

Ježíšovo slovo slyšíme také my. Co s námi toto slovo působí? Tvoří v nás ještě nové věci? Přináší nám Ducha a život? Oživuje nás? Vede k rozhodnutí? Ke změně smýšlení a postojů? Činí nás Kristu podobnějšími? Nezevšednělo nám někde? Nestává se pro nás Kristovo slovo někdy jen jedním slovem z mnoha dalších? Obviňuje nás? Formuje nás?

Přeji nám všem, aby Kristovo slovo i nám přinášelo Ducha život.